

#### מסורת הש"ס

א) מקואות פ"ו מ"ב נוע"ש בר"ש ובגמז"ס ובתרו"ט, ג) נמשנה דמקואות אימא דלי שהוא מלא ולכן כתב הר"ש דהא דלמאא כאן הוא צרימא ע"ש ולפ"ד הר"ש יש לגרום הכא דמנא אכן היא גופא כ"ע מ"ט לא הניא הש"ס, המשתנה, א) [מוספתא פ"ג], ב) עדיות פ"א מ"ד, ג) נבמשנה אימא דכדנ"י, ו) כלס פ"י מ"א, ו) [אמרו להם כ"ל, ח) [לעיל כ"א, ט) [לעיל כ"א];

#### הגהות הב"ח

א) גמ' ומיס המעורבין, י"ב כלומר א"ו מיס המעורבין צניטהא נריך עירוב כשפופרת העוד: עירוב רש"י ד"ה והני מילי הא דלמרינ: א) ד"ה על טהרת יין ושמן ומותר לקבל מידם: ד) תוס' ד"ה מאי אימא וכי משמע לקמן דקאמר והני מילי:

#### גליון הש"ס

גמ' שלא היה כל אחד ואחד הולך. עיי' מור"ט רפ"ה דפרה:

#### רבינו חננאל

לתרתי משום מעלה אחת משום חציצה שער לרובא אחת עשרה. ואמרין מבי איכא בין לר' אילא ובין רבא איכא ביניהו סל וגרונתי שמילאן כלים והטבילין שביי אילא סבר כבידן חוצץ ואין טבילה עולה להן ורבא סבר כי אמרינן אין מטבילין בתוך כלים כגון כוסות בכוסות או כוסות בקערות או קערות בקערות וכיוצא בהן שיש בהן מי שחוקקת צד וחיישנין דלמא אתי לאטבולי במי שפיו צר פחות מב' אצבעות שחוקקת אבל סל וגרונתי פומייהו ריוחן טובא לא חיישנין דהא ליכא סל וגרונתי פחות פומייהו מבי' אצבעות ואודא רבא לטעמיה דאמר סל וגרונתי שמילאן כלים שחוקקת צד וחישנין דלמא שחלקה בסל וגרונתי הטובל שם לא עלתה לו טבילה מפני שחוקקת את המים ואינן נמצאין מ' סאה במקום אחד. ואי אמרת האיכא נקבים קטנים שהמים מבעבעין בהן כמו בביעת מים לא מטהרין כהאי גזונא דהא ארעא כולה לחלתי מחלחלא ובעינן עד איכא מ' סאה במקום אחד והי"מ א) בסל וגרונתי שהן טהורין אבל אם הן טמאין וצריך להטבילין מהן דסלקא להו טבילה סלקא נמי טבילה להני לין דבגויייהו כמו הדלי דתנן במקואות פ"ו דלי שהוא מלא כליו והטבילין הרי אלו המים מעורבין עד שיהא כשפופרת הנוד ותרצינה האי אם לא טבל חכלי אלא הוא טמא וצריך להטבילין כמים מעורבין הן שאין כלי טמא חוצץ ועלתה טבילה לכלי. ואם הדלי טהור שאין צריך

**ורחללה ועוציה**. והן ז' אצבעות חזרות למקומן שאדם יכול לגלגל בתוך חללו ז' אצבעות לכל זד הוי עירוב ומטבילין אף כלים והאי נמי חשש טומאה דאורייתא היא: **גירוסני**. סל גדול מאד שזו מסננין היין צעת הצזיר ונותנין אותו צו ויורד לצור כדלמרנין במסכת ע"ז (דף נ:.) שלא החזיר גרונתי לגת: **טהורין**. אף לקודש. ורבא לטעמיה דלוקי טעמא גזירה משום כלי שאין צפיו כשפופרת הנוד וצסל ובגרונתי ליכא למיחש להכי: לא **עלסה לו טבילה**. שעשאן כז' מקואות ואין שיעור לא צזה ולא צזה אע"פ שהמים מחזקין בין אריר הנגרים אין זה חיבור: **דהא ארעא כולה מחלחלא**. והמים הנובעין כאן צאין מנהר גדול ולא חשדינן כמחזור דבעינן מ' סאה במקום אחד: **והני מילי**. (ב) דלמרנין המטביל בכלי שאין צפיו כשפופרת הנוד טמאים בכלי טהור שלא היה הכלי החיצון נריך להטביל: **אצל**. אם הוא נריך להטביל: **מיגו דסנקא טבילה לגופו של כלי**. ליטער מוכר ע"י מים הנכנסין דרך פיו דכטומאתו כן טהרתו סלקא נמי טבילה לכלים שצמוכי: **כרי אלו טהורין**. לתרומה ולא חלק בין פיו רחב לפיו קצר: **ואס לא טבל כו'**. כדמפרש לה ואס אין נריך להטבילו: **המים המעורבים**. למקוה ואמה צא לטהר על ידיהן כלים שצמוכם עד שיור מעורבין דרך פה רחב כשפופרת הנוד: **והא דר' אילא**. דלוקי(י) טעמא משום חליצה וסל וגרונתי נמי כשאר כלים דמו שצמוכי: **והמטביל כלים לתוכן אינן טהורין** לקודש ורבא דלוקי(י) טעמא דמתני' משום עירוב מקואות והא צסל וגרונתי ליכא למיחש וטהורין תנאי היא: **למאן קאמרין חזרים**. למי אנו אומרים הוראה זו שלא יטביל כלי בתוך כלי לחצר דאילו עס הארץ לא אחי קמן למשאל הלכך לתרומה ליכא למיחש דהא מידע ידיע שיעור עירוב מקואות ולענין כצידו של כלי נמי אס כצד הוא מגביהן אותו: **א"ס קודש נמי**. על כרחך מתני' דקמני אצל לא לקודש כחצר עסקינן דאי ע"ה מי צייט לך ומי אחי קמן למשאל טעמא: **תרומה נמי חוי לי**. ישראל עס הארץ ומטביל ומשתמש צו בתרומה ואח"כ ונתנה להכה: לא מקבלתו תרומה מעס הארץ אלא צשעת הגיטות והצדים שהכל מטהרים את כליהן ע"פ חכמים כדתנן (לקמן דף כד:) עצרו הגיטות והצדים והציאו לו חצית של תרומה לא יקבלנה ממנו: **על טהרם יין ושמן**. א) לקבל מידס יין לנסכים ושמן למנחות כדתנן במתניתין (לקמן דף כד:) חומר בתרומה שציהודה נאמנין על טהרת יין ושמן: **וצונה צמה**. צשעת איסור הצמות ומקטיר לשמים: **כרי יוסי**. דאילו לרצנן לא מקבלינן כדלמר בפסחים

**צפ' אלו עוברין** (דף מט:.) **וניחוש לשאלה**. לא נטבול כלי בתוך כלי לתרומה דלמא חזי עס הארץ ועציד הכי ואנו שואלין את כליהן ומשמשין בהן: **דתנן**. במתני' דשילינן מנייהו: **כלי חרס מניל על הכל**. אס מוקף כמיד פתיל צאהל הממ. א"נ המת צצית וטהרות בעלייה וארוצה פתוחה מן הצית לעלייה והושיצו כלי חרס צפתחה וכלי חרס חוץ צפני הטומאה דאינו מטמא מגצו ומניל על כל מה שצעלייה: **שהוא טמא כו'**. הכלי הזה היה טמא מתחילתו קודם שנתנו ע"ה על פי הארוצה: **והלא טיהרסם אוכלין ומשקין צצמו**. אס היה מוקף כמיד פתיל צאהל המת והיא היא:

## חומר בקודש פרק שלישי חגיגה

**מאי איכא בין רבא דר' איצא**. קשיא למורי איכא צינייהו טובא כלי חיצון כשהטביל כלי בתוך כלי למאן דמוקי לה משום חליצה שיך בין צחיצון בין צפוי כשפופרת הנוד ליכא

ובחללה בשתי אצבעות חוזרות למקומן סבר לה כהא דאמר ר"נ אמר רבה בר אבוח א"י"א מעלות שנו כאן ישש ראשונות בין לקודש בין לחולין שנעשו על טהרת הקודש אחרונות לקודש אבל לא לחולין שנעשו על טהרת הקודש מאי איכא בין דרבא לדר' אילא איכא ביניהו סל וגרונתי שמילאן כלים והטבילין למ"ד משום חציצה איכא למ"ד משום גזירה שמא יטביל מחטין וצינוריות בכלי שאין בפיו כשפופרת הנוד סל וגרונתי שאין בפיהן כשפופרת הנוד ליכא ואודא רבא לטעמיה דאמר רבא סל וגרונתי שמילאן כלים והטבילין טהורין ומקוה שחלקו בסל וגרונתי הטובל שם לא עלתה לו טבילה דהא ארעא כולה חלחולי מחלחלא ובעינן דאיכא מ' סאה במקום אחד י'הני מילי בכלי טהור אבל בכלי טמא מיגו דסלקא טבילה לכוליה גופיה דמנא סלקא להו נמי לכלים דאית ביה (ב) דתנן (ג) כלים שמילאן כלים והטבילין י'הרי אלו טהורין ואם לא טבל מים המעורבים עד שיהיו מעורבין כשפופרת הנוד מאי קאמר ואם לא טבל ה"ק ואם אינו צריך להטבילו (ב) ומים המעורבין עד שיהו מעורבין כשפופרת הנוד והא דרבא ודר' אילא תנאי היא דתניא (ה) הסל וגרונתי שמילאן כלים והטבילין בין לקודש בין לתרומה טהורין אבא שאול אומר לתרומה אבל לא לקודש אי הכי תרומה נמי למאן קאמרין י'חברים חברים מידע ידיע א"ה קודש נמי חזי ליה ע"ה ואזיל מטביל תרומה נמי חזי ליה ע"ה ואזיל מטביל לא מקבלינן מינייהו קודש נמי לא נקביל מינייהו הויא ליה איבה תרומה נמי הויא ליה איבה לא איכפת ליה דאזיל יהיב ליה לכהן עם הארץ חבריה ומאן תנא דחייש לאיבה רבי יוסי היא דתניא א"ר יוסי מפני מה י'הכל נאמנין על טהרת יין ושמן כל ימות השנה כדי ש'שלא יהא כל אחד ואחד הולך ובונה במה לעצמו ושורף פרה אדומה לעצמו אמר רב פפא כ'כמאן מקבלינן האידנא סהדותא מע"ה כמאן כרבי יוסי וגיחוש לשאלה דתנן (ז) כלי חרס מצייל על הכל (ח) דברי ב"ה ב"ש אומרים (ט) אינו מצייל אלא על אוכלים ועל המשקים ועל כלי חרס אמרו להם ב"ה לב"ש מפני מה י'אמרו ב"ש י'מפני שהוא טמא ע"ג ע"ה י'ואין כלי טמא חוצץ אמרו להם ב"ה והלא טיהרתם אוכלין ומשקין שבתוכו אמרו להם בית שמאי כשטיהרנו אוכלין ומשקין שבתוכו לעצמו

## כב.

**מאי איכא בין רבא דר' איצא**. קשיא למורי איכא צינייהו טובא כלי חיצון כשהטביל כלי בתוך כלי למאן דמוקי לה משום חליצה שיך בין צחיצון בין צפוי כשפופרת הנוד ליכא למגור רק צפנימי דצחיצון ליכא למגור דצכל ענין טהור והכי משמע לקמן (ו) ה"מ צכלי טהור אצל צכלי טמא מגו דמהניא טבילה לחיצון מהני לפנימי ומיך לו הר"ר אלחנן דמתניתין צחיצון טהור ופנימי טמא וכן משמע ליסנא דקמני מטבילין כלי בתוך כלי הלכך לא שיך ציה טעמא דכצידו של כלי לגבי חיצון וגם רבא מוקי לה הכי צסמוך דקאמר והני מילי צכלי טהור והיינו מתניתין דמיתוקמא הכי ומיהו רש"י מפרש במתניתין מטבילין כלי צתוך כלי צשניסה טמאים ולא נראה דהא אפי' צכלי שאין צפוי כשפופרת הנוד אס היו שניסה טמאים מהני שפיר דמגו דסלקא לחיצון והשטא לפי סדרת רש"י איכא למימר דמצי למימר הכי איכא צינייהו חיצון אלא כח דהתירא עדיף ליה דלשכח אף צפנימית סלקא טבילה:

**אבא שאול אומר לתרומה וכו'**. צ"ע אפאי לא שרינן צעצר והטביל והטבילן קאמר צעצר: **שלא יהא בונה במה לעצמו** ושורף פרה לעצמו. דהא לכך נאמנין ע"ה על שמירתה והכי תניא צמוספתא דחגיגה ר' יוסי אומר הכל נאמנין על שמירתה:

**לא מקבלינן מינייהו**. רש"י פירש דצשעת הגיטות נאמנים לפי שחצירים מטהרין כליהן עצרו הגיטות והצדים אמרינן דלא מהימן ול"נ דפותח צצציתו לא המירו אס לא סופו משום תחילתו דרקחשצי ליה צפרק קמא דציצה (דף יא:) ואס היו טהורים צדין צללו הכי נמי משמרי אלא משמע דחכמים ורבי יהודה שזין צטהורים כל ימות הרגל לחוד וכן משמע צש"ס (לקמן דף כו.) כל ישראל כאיש אחד חצרים נעשו כולם חצרים צרגל והכי משמע צמוספתא צסיפא:

**כמאן מקבלינן סהדותא מע"ה** כרבי יוסי. הר"ר אלחנן

אומר דקיימא לן כרבי יוסי וחישינן לחליצה לפיכך צמומנין עכשיו צכל ע"ה אף על גב דלמרנין צצרכות (דף מז:) אין צמומנים על ע"ה וגם רצ מנשיא צר תחליפא לא רצה לזמן עליסה והר"י מפרש דלא כל הרוצה ליטול את השס להחזיק לעצמו כתלמיד חכם שלא לזמן על ע"ה צידו ליטול ואין אנו מחזיקים עצמנו כתלמיד חכם לענין זה:

**ניחוש לשאלה**. צ"ע מאי סלקא דעתך דהאי מקשה פשיטא דצעי טבילה משום מגע עס הארץ: **כלום**

לעצמו: **לעצמו** שואלין את כליהן ומשמשין בהן: **הצית** כלי חרס צפתחה וכלי חרס חוץ צפני הטומאה דאינו מטמא מגצו ומניל על כל מה שצעלייה: **שהוא טמא כו'**. הכלי הזה היה טמא מתחילתו קודם שנתנו ע"ה על פי הארוצה: **והלא טיהרסם אוכלין ומשקין צצמו**. אס היה מוקף כמיד פתיל צאהל המת והיא היא:

לעצמו

כלים מהם מטבילינן להו אי הכי עד דאמרי ב"ה. והלא טהרתן אוכלין ומשקין

|                                       |                            |
|---------------------------------------|----------------------------|
| <div><span><span></span></span></div> | <div><b>עין משפט</b></div> |
| <div><span><span></span></span></div> | <div><b>נר מצוה</b></div>  |

ה א מ"י פ"ב מהלכות אבות הטומאות ה"א:
ו ב מ"י שס הלכה טו:
ז ג ד ה מ"י שס הלכה א
ופ"ג מהלכות מקואות
הלכה ט ופ"ו הלכה ח
טוש"ע י"ד סימן רא סעיף טו:

ח ו מ"י שס פ"ג הלכה טו ופ' יג מהלכות מטמאי משכב ומושב הלכה א:

ט ז מ"י שס פ"ה מהלכות מטמאי משכב ומושב הלכה א:

י ה מ"י פ"ה מהל' עדות הלכה ב ועי' שס צ"ח טוש"ע ח"מ סימן לד סעיף יז:

יא ט י ב מ"י פ"ג מהלכות טומאת מת הלכה א:

רבינו חננאל (הבש"ך) טבילה עד שיהו המים מעורבין מה שבמקוה עם המים שבתוך הדלי כשפופרת הנוד. ואם אין שם זה השיעור הדלי כיוון שהיה טהור חולק המים כמין כותל בתוך המקוה. ואוקמנא לדר' אילא ודורבא כהנאי. ומקשה מ"ט לא חיישין לתרומה אלא מטהרינן ובקשר לא מטהרין דגורין בקדש שמא יטבול מחטין וצינוריות בכלי טהור שאין בפיו כשפופרת הנוד בתרומה נמי נגזור ופירק רבא כי מטהרין בהטבלת כלין בתוך כלין בתרומה לחבירים מטהרין ידידי ולא אתו לאטבולי בכלי שאין בפיו כשפופרת הנוד. ומקשינן אי הכי קדש נמי נשרי ונימא לחבר שרינן ליה ידיע דלא אתי למיטעא. ופריקין בקדש חיישנין דלמא חזי ליה עם הארץ דטביל כלי בתוך כלי שבפיו שמוגר ע"ה אני הטבילתיו עניי וארץ. ופרקינן בכלי חרס נמי נגזור משום צניי וארץ. ופרקינן דהא ליכא אכפת לן, אי הכי בקדש נמי לא נקבל מנייה ונטהר כלין והנטלין בתוך כלי בקדש כמו שמהרין בתרומה. ופרקינן אם לא נקבל מע"ה טהרת כלין בקדש קושרין איבה על החבירין שאמרו וכי אנן אין אנו מבני ישראל שאינכם מאמינים אותנו. אי חיישת משום איבת ע"ה אפילו בתרומה ניהוש. ופרקינן בתרומה אין חוששין אם לא יקבלה הכהן חבר ממנו הולך ונותנה לע"ה כהן כמותו אבל הקדש לא יכיל למיהביה אלא לחבר ועלתה משום איבת ע"ה לא מטהרין כלים בתוך כלים לקדש אפילו לחברים ור' יוסי הוא דחייש לאיבה של ע"ה. וכר' יוסי מקבלין עדותו של ע"ה. ומקשינן ותוב וניהוש לשאלה דלמא שאל חבר כלי מע"ה לא שאל. והא מיתנינן כשיהרות את הכלי כשהרות לך ולו אלמא שאלו חברים מהם. ופריך רבא כי שאלין שבתוכו לימור דמטבילין

<sup>[1]</sup> משי"כ רבינו וה"מ צסל וגרונתי צ"ע דהא צסל וגרונתי לעולם יש בהן כשפופרת העוד ומותר לטבול בהם אף אם הן טהורין רש"י ד"ה וה"מ וז"ע